

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום רביעי ט' בסיון תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

נדרים - ג

1. מה הטעם שהתנא מפרש תחילה ידות שאיתם סיים, הרי בכמה מקומות [הובא בסוף הדף הקודם] מצינו שמפרש תחילה את הנזכר תחילה?
 - א. במקומות הנ"ל שדיניהן מרובין אם לא יפרש קודם את הנזכר תחילה יבואו לטעות.
 - ב. ונדחה: הרי במשנה של 'במה בהמה יוצאה ובמה אינה יוצאה' פתח עם הנזכר ראשון אע"פ שאין דיניהן מרובין.
 - ג. לפעמים התנא מפרש קודם את הראשון ולפעמים את האחרון ואין בזה כלל קבוע.
 - ד. בפתח המשנה הזכיר כינויים כיון שהם מדאורייתא, ודרכו להזכיר קודם הפשוטים, אך כשמפרש הקדים ידות כיוון שנלמדו מדרשא חביבים לו.
 - ה. והקשו: זה מובן רק למ"ד כינויין לשון נכרים הן, אבל למ"ד שהם לשון שבדו להן חכמים [שמא יוציא ש"ש לבטלה], אע"פ שהם מדאורייתא, אינם פשוטים יותר מידות. ותירצו: שאכן יש לתקן במשנה גם את הפתיחה - 'כל ידות... כל וכינוי...'

2. מהיכן דרשו את דין ידות נדרים?
 - א. איש... כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה, ותניא: 'נזיר להזיר' - לעשות ידות נזירות כנזירות. וממה שכתוב: 'לנדור נדר נזיר להזיר', למדנו להקיש נזירות ונדרים זה לזה:
 - א. ללמד דין ידות אף בנדרים, [ואין ללמוד מהכפילות של 'לנדור נדר' כיון שדברה תורה כלשון בני אדם].
 - ב. וללמד שעובר על בל יחל ובל תאחר, גם בנזירות.
 - ג. וללמד כשם שבנדרים הבעל מיפר נדרי ענוי נפש של אשתו ודברים שבינו לבינה, אף נזירות - האב מיפר נזירות בתו ובעל נזירות אשתו.
 - ד. למ"ד שאינו סובר דברה תורה כלשון בני אדם אכן לומדים ידות בנדרים מ'לנדור נדר', ובנזיר מההיקש לנדרים, ו'נזיר להזיר' - מלמד שהנזירות חל על הנזירות - שאם אמר הריני נזיר היום, הריני נזיר היום, צריך למנות 60 יום.
 - ה. והמ"ד שלמד ידות מ'נזיר להזיר' אם יסבור שנזירות חל על נזירות מקורו מכך שלא נאמר 'ליזור' אלא 'להזיר'.
 - ו. בארץ ישראל אמרו: יש תנא שלומד ידות מ'לנדור נדר' [כנ"ל אות ב'], ויש תנא שלמד מ'ככל היוצא מפיו יעשה', [היינו מ"ד דברה תורה כלשון בני אדם, והלכך אין ללמוד מלנדור נדר, וגם לא מנזיר להזיר, דנצרך ללמד שנזירות חל על נזירות, ולא משמע לו שני דרשות].

3. באיזה מקרה שייך 'בל יחל' בנדרים ובנזירות?

נדרים - כגון שאמר 'ככר זו אוכל' ולא אכלה.

נזירות - אע"פ שכיון שאמר 'הריני נזיר' נהיה נזיר, ואם אכל עבר 'בבל יאכל', שתה עבר 'בבל ישתה' ביאר רבא: לעבור עליו בשנים.

4. באיזה אופן שייך בל תאחר דנזירות [הרי אם חל נזירות מיד, עובר כבר בבל יאכל או בל ישתה]?
 - א. להו"א: באומר לכשארצה אהא נזיר, אם התאחר עובר, ודחוי: אם אמר כשארצה אין בל תאחר, שהרי עדיין לא רצה.
 - ב. רבא: כגון שאמר לא אפטר מן העולם עד שאהיה נזיר, שמאותה שעה מחויב לנהוג נזירות שמא עומד למות, ואם התאחר עובר על בל תאחר. וכמו שמצינו - האומר לאשתו הרי זו גיטיך שעה אחת קודם מיתתי - אסורה לאכול בתרומה מיד, שמא עומד למות הוא.

שיטות נוספות בדף הבא